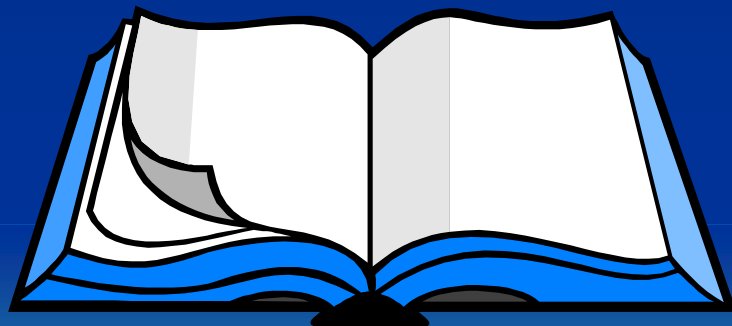

**Ўзбекистон Республикасининг
“Таълим тўғрисида”ги Қонуни
ва Кадрлар тайёрлаш миллий
дастури**

Ўзбекистон Республикасининг “Таълим тўғрисида”ги Қонуни

Биринчи марта 1992 йил 2 июлда;
иккинчи марта 1997 йил 29 августда
қабул қилинган

1992 йилда қабул қилинган қонунда

1. Битираётганларга талаб қўйилмаган.
2. Истеъдодларни аниқлаб, шароит яратилмаган.
3. Нечта мутахассисликлар бўйича таълим беришнинг белгиланмаган.
4. Замон талабларига мос мутахассислар етарли эмас.
5. Ўқув дастурлари мукаммал эмас эди.

Қонунларнинг бир-биридан фарқи

1992 йил	1997 йил
<p>Мактабгача тарбия.</p> <p>Бошланғич таълим.</p> <p>Тўлиқсиз ўрта таълим.</p> <p>2 йиллик тўлиқ ўрта таълим.</p> <p>Хунар-техника билим юртлири, техникумлар.</p> <p>Олий ўқув юртлири.</p> <p>Олий ўқув юртидан кейинги таълим.</p> <p>Кадрлар малакасини ошириш.</p> <p>Мактабдан ташқари таълим.</p>	<p>Мактабгача таълим.</p> <p>Умумий ўрта таълим.</p> <p>Ўрта махсус, касб-хунар таълими.</p> <p>Олий таълим.</p> <p>Олий ўқув юртидан кейинги таълим.</p> <p>Кадрлар малакасини ошириш ва уларни қайта таёрлаш.</p> <p>Мактабдан ташқари таълим.</p>
	<p>КТМДнинг қабул қилиниши</p> <p>30-модда</p>

Нима учун янги қонунга эҳтиёж сезилди?

1997 йилгача ҳар йили Республикада тахминан 5 миллион 200 минг мактаб ўқувчисидан 9 синфни битираётгани 450 минг нафарни ташкил этгани ҳолда уларнинг 250 минг нафари, яъни 55 % и 10-синфда ўқишни давом эттирди. Тахминан 100 минг нафар ўқувчи ҳунар-техника ёки ўрта махсус ўқув юртларига кириши мумкин эди. Ўқишга кира олмаганлари, яъни 100 минг бола кўчада қолган. Бундан ташқари 11- синфни битираётганлар орасида 20-25 минг нафари, яъни 10% и олий ўқув юртларига кириши мумкин эди. 90% и эса на аниқ бир ихтисосликка, на бир касб-ҳунарга эга бўла олмаган. Хулоса шуки, 16- 18 ёшлилар ўзларига муносиб ўрин топа олмаган. Бу ўз навбатида вояга етмаганлар ўртасида жинойтчиликнинг ортишига сабаб бўлган.

Узвийликнинг таъминланмаганлиги(1992 йил)

<u>I</u>	<u>450 000</u>	<u>IX</u>		9-синфни битирувчилар
-----				бўшлиқ...
<u>X</u>	<u>250 000</u>	<u>XI</u>	10-синфни давом этирмоқчи	бўлганлар

Узвийликнинг таъминланганлиги (1997 йил)

I Умумий ўрта таълим IX → X Ўрта махсус, касб-ҳунар таълими XII

1997 йилда қабул қилинган қонун

5 та бўлим, 34 та моддадан иборат.

Қонуннинг мақсади:

Фуқароларга таълим, тарбия бериш, касб-хунар ўргатишнинг ҳуқуқий асосларини белгилайди ҳамда ҳар кимнинг билим олишдан иборат конституциявий ҳуқуқини таъминлашга қаратилган

I. Умумий қоидалар

1. Мақсади

2. Ҳужжатлари

3. Асосий принциплар

4. Билим олиш ҳуқуқи

5. Педагогик фаолият

6. Ҳуқуқий мақом

7. ДТС

8. Таълим тили

Таълим соҳасидаги давлат сиёсатининг асосий принциплари

- таълим- тарбиянинг инсонпарвар, демократик характерда эканлиги;
- таълимнинг узлуксизлиги ва изчиллиги;
- умумий ўрта, шунингдек, ўрта махсус, касб-ҳунар таълимининг мажбурийлиги;
- ўрта махсус, касб-ҳунар таълимининг йўналишини: академик лицейда ёки касб-ҳунар коллежида ўқишни танлашнинг ихтиёрийлиги;
- таълим тизимининг дунёвий характерда эканлиги;
- давлат таълим стандартлари доирасида таълим олишнинг ҳамма учун очиклиги;
- Таълим дастурларини танлашга ягона ва табақалаштирилган ёндашув;
- Билим бўлишни ва истеъдодни рағбатлантириш;
- Таълим тизимида давлат ва жамоат бошқарувини уйғунлаштириш

II. Таълим тизими ва турлари

9. Таълим тизими

19. Таълим
ҳужжатлари

10. Таълим турлари

18. Оиладаги
таълим

11. Мактабгача таълим

17. Мактабдан
ташқари таълим

12. Умумий ўрта
таълим

16. Кадрлар МО ва
уларни ҚТ

13. Ўрта махсус, касб-
ҳунар таълими

15. Олий ўқув юртидан
кейинги таълим

14. Олий таълим

25. Вазирлар
Маҳкамаси

27. Маҳаллий
органлар

IV. Таълим
тизимини
бошқариш

26. Ваколатли
давлат
органлари

28. Таълим
муассасасини
бошқариш

29. Ўзаро
муносабатлар

30. Ота-оналар
ёки қонуний
вакиллар

31. Таълимни
молиялаш

32. Ривожлантириш
фондлари

**V. Яқунловчи
қоидалар**

33. Халқаро
ҳамкорлик

34. Жавобгарлик

Кадрлар тайёрлаш миллий дастури

1997 йил 29 августда қабул қилинган

Мақсади: Таълим соҳасини тубдан ислоҳ қилиш, уни ўтмишдан қолган мафкуравий қарашлар ва сарқитлардан тўла халос этиш, ривожланган демократик давлатлар даражасида, юксак маънавий ва ахлоқий талабларга жавоб берувчи юқори малакали кадрлар тайёрлаш Миллий тизимини яратиш.

Дастурни рўёбга чиқариш босқичлари

Биринчи босқич (1997 - 2001 йиллар):

мавжуд кадрлар тизимининг ижобий салоҳиятини сақлаб қолиш асосида ушбу тизимни ислоҳ қилиш ва ривожлантириш учун ҳуқуқий, кадрлар жихатидан илмий- услубий, молиявий- моддий шарт-шароитлар яратиш.

Иккинчи босқич (2001- 2005 йиллар):

Миллий дастурни тўла рўёбга чиқариш, Мехнат бозори талаб ва эҳтиёжларини ҳисобга олиш, табақалаштирилган таълимга ўтиш. Демак миллий дастур мақсадини тўлиқ ҳаётга татбиқ этилиб, академик лицей ва касб-хунар коллежлари тўлиқ ишини бошлайдиган вазият вужудга келиши керак.

Учинчи босқич (2005 йил ва ундан кейинги йиллар):

тўпланган тажрибани таҳлил этиш ва умумлаштириш асосида, мамлакатни ижтимоий – иқтисодий ривожлантириш истиқболларига мувофиқ кадрлар тайёрлаш тизимини такомиллаштириш ва янада ривожлантириш.

КАДРЛАР ТАЙЁРЛАШНИНГ МИЛЛИЙ МОДЕЛИ

Шахс

Кадрлар тайёрлаш тизимининг бош субъекти ва объекти, таълим соҳасидаги хизматларнинг истеъмолчиси ва уларни амалга оширувчи

Давлат ва жамият

Таълим ва кадрлар тайёрлаш тизимининг Фаолиятини тартибга солиш ва назорат қилишнинг амалга оширувчи кадрлар тайёрлаш ва уларни қабул қилиб олишнинг кафиллари

Узлуксиз таълим

Малакали рақобатбардош кадрлар тайёрлашнинг асоси бўлиб, таълимнинг барча турларини , давлат таълим стандартларини кадрлар тайёрлаш тизими тузилмаси ва унинг фаолият кўрсатиш муҳитини ўз ичига олади

Фан

Юқори малакали мутахассислар тайёрловчи ва улардан Фойдаланувчи илғор педагогик ва ахборот технологияларини ишлаб чиқувчи

Ишлаб чиқариш

Кадрларга бўлган эҳтиёжни, шунингдек уларнинг тайёргарлик сифати ва савиясига нисбатан қўйиладиган талабларни белгиловчи асосий буюртмачи, кадрлар тайёрлаш тизимини молия ва моддий-техника жиҳатидан таъминлаш жарёнининг қатнашчиси

Ўқиш, ўрганиш учун ҳеч қачон
кексайиб қолдим, деб ўйлама.

Одамдан юқори тураркан олам,
Билим оширмоққа муҳтождир одам

*Диққат ва эътиборингиз
учун ташаккур!*